

DOI 10.37491/UNZ.74.12
УДК -351:332.025.12:339.727.22 (477)

Роман ГРИЦЬКО¹,
Галина ГРИНИШИН²

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАДХОДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНУ: ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Досліджено стан та основні недоліки державного регулювання іноземних інвестицій. Обґрунтовано значення залучення іноземних інвестицій для успішного розвитку України як незалежної, демократичної, соціальної та правової держави.

Розкрито категорійний апарат термінів «інвестиції» та «іноземні інвестиції» з точки зору економіки та права. Розглянуто існуючу класифікацію інвестицій, охарактеризовано сучасні форми іноземних інвестицій.

Проведена оцінка надходження іноземних інвестицій в динаміці та в розрізі сфер економічної діяльності. Представлено місце України в міжнародних рейтингах, що засвідчує покращення інвестиційного клімату та зростання інвестиційної привабливості як країни в цілому, так і суб'єктів господарювання.

¹ доктор наук з державного управління,
доцент кафедри інфекційних хвороб,
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького,
grytskoroman@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0001-7086-8399>.

² кандидат економічних наук,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування,
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С. З. Гжицького,
H0802@meta.ua,
<https://orcid.org/0000-0001-5224-9631>.

Охарактеризовані основні національні та міжнародні правові акти, що регулюють інвестиційну діяльність. Визначено органи державного управління іноземними інвестиціями на макrorівні, систематизовані інструменти державного регулювання іноземного інвестування (податкові та митні пільги, дотації, субсидії та субвенції, застосування норм пришвидшеної амортизації, механізм державно-приватного партнерства, надання державних і місцевих гарантій, ліцензування деяких видів господарської діяльності, надання кредитів на пільгових умовах тощо). Обґрунтована теза, що показники інвестиційної діяльності (зокрема показник обсягу залучених інвестицій) є не лише індикатором економічного розвитку країни чи регіону, але є критерієм, що дає оцінку ефективності діяльності влади в напрямі інвестування.

З метою гармонізації українського інвестиційного законодавства запропоновано систему заходів, яка сприятиме структурним зрушенням в інвестиційній сфері та стимулюватиме залучення іноземних інвестицій в країну. Подальше удосконалення нормативно-правового регулювання іноземного інвестування призведе до зростання добробуту держави, забезпечить сприятливі умови та державні гарантії, які передбачатимуть встановлення відповідних організаційно-правових норм інвестування.

Ключові слова: інвестиції, іноземні інвестиції, капітальні вкладення, класифікація інвестицій, прямі іноземні інвестиції, портфельні іноземні інвестиції, державне регулювання, інструменти державного регулювання надходження іноземних інвестицій.

Динамічність та ефективність розвитку економіки будь-якої країни значною мірою залежить від розміру надходження інвестицій, спрямованих на розширення існуючих виробничих потужностей, їх реконструкцію на сучасному науково-технічному рівні, створення виробництв, які випускають продукцію нової споживчої якості. Найважливіше в залученні прямих іноземних інвестицій — це правове забезпечення усього інвестиційного процесу та гарантії захисту інвестицій, які опосередковуються через можливість вирішення інвестиційних спорів міжнародним інвестиційним арбітражем. Інвестиційна політика держави, з погляду права, є собою створенням сприятливого інвестиційного клімату надходження іноземних інвестицій, для проведення якої будуть використовуватися аспекти національно-правового регулювання та міжнародно-правові аспекти регулювання на двохсторонньому та багатосторонньому рівнях.

Питання розвитку механізмів державного регулювання залучення іноземних інвестицій постійно перебувають у полі зору вітчизняних та зарубіжних науковців. Дослідженням зазначених питань займаються Б. Данилишин, О. Дацій, М. Латинін, А. Мерзляк, А. Пересада, М. Чумаченко. Проблеми державного регулювання залучення іноземних інвестицій досліджуються в наукових працях зарубіжних вчених: І. Бланка,

Ж. Дьюнінга, М. Крамера, М. Поттера, Д. Сакса, П. Хенона, С. Хімера та ін.

Значний внесок у розвиток теоретичних та практичних досліджень, пов'язаних з інвестиційною діяльністю держави, розвитком державного управління в цілому, зробили науковці в галузі права та науки державного управління, до яких можна віднести В. Бабаєва, В. Бакуменка, А. Дегтяря, І. Дегтярьову, В. Єлагіна, О. Іваницьку, Д. Карамішева, М. Корецького, О. Коротич, О. Крутій, Ю. Куца, В. Мамонову, В. Мартиненка, В. Наконечного, О. Орлова, В. Сичову, Л. Піддубну та ін.

Основна увага цих учених була спрямована на аналіз заходів щодо залучення іноземних інвестицій. Водночас питання світового досвіду регулювання іноземних інвестицій та застосування його в Україні потребують подальшого дослідження.

Метою статті є оцінка стану та основних недоліків правового регулювання вітчизняної інвестиційної сфери, визначення заходів вдосконалення регулювання іноземного інвестування в Україні.

Наявність у будь-якої держави численних економічних взаємовідносин з іншими країнами, в також між їхніми суб'єктами підприємницької діяльності, демонструє рівень економічного, соціального, культурного та правового розвитку суспільства. Сьогодні наша держава гостро потребує залучення іноземних інвестицій у вітчизняну економіку, але варто зазначити те, що приплив іноземних інвестицій в Україну останніми роками дещо зменшився. За даними Держстату, у 2019 році іноземними інвесторами вкладено 32 905,1 млн дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу) проти 31 606,4 млн дол. у 2018 році. Проте якщо провести порівняльний аналіз надходження іноземного капіталу з 2014 роком, де сума іноземних інвестицій становить 53 704,3 млн дол. США, тут спостерігаємо тенденцію до вагомого зниження — майже на 40 % [14]. Вкладені інвестиції спрямовані в найбільш розвинені сфери економічної діяльності: переробну промисловість — 8 609,3 млн дол. США та оптову і роздрібну торгівлю — 5 662,5 млн дол.

Ситуація із залученням іноземного капіталу доволі складна через зовнішньо- та внутрішньополітичні обставини. Інвестори не мають впевненості у захищеності та прибутковості своїх інвестицій, відсутність ефективного правового захисту та гарантій, що зумовлені другою хвилею світової економічної кризи, стресовими трансформаціями соціально-економічного та політичного середовища, недосконалістю національного законодавства, а також військовою агресією на Сході України, формують нові виклики, з якими країна не мала справ за часів своєї незалежності.

Але, попри наявні економічні ризики, Україна поступово демонструє здатність до проведення ринкових трансформацій. Зокрема, за даними Європейської бізнес асоціації, індекс інвестиційної привабливості України поступово зростає, починаючи з 2014 року, і за II квартал 2019 року склав 3,07 бала (за 5-бальною шкалою) на противагу 1,81 бала в IV кварталі 2013 року. Інвестиційний клімат у державі виконує роль певного індикатора стану поточних справ в економіці.

Говорячи про інвестиції і про їх роль для «оздоровлення» сьогоднішньої економіки необхідно правильно підійти до розуміння суті термінів «інвестиції» та «іноземні інвестиції».

В економічній та юридичній літературі існують різні підходи до визначення поняття «інвестиції» та «іноземні інвестиції».

Як справедливо зауважує Ю. Прадід, законодавець, розробник будь-якого нормативно-правового акта, положення, інструкції чи стандарту повинен дати юридичному, економічному термінові «одне єдине визначення, включаючи в нього всі істотні, на його погляд, ознаки, тобто такі, що мають регулятивний характер, мають правове значення» [1, с. 28].

У гуманітарній сфері наявність багатозначних висловів допустима, то в суспільних науках така ситуація може призвести до негативних наслідків, тому потрібно запровадити правові механізми для упередження цього явища, і в економічних, фінансових та юридичних документах уживати тільки чітко визначені терміни, які мають однозначне і зрозуміле трактування.

Сам термін «інвестиції» походить від латинського слова «*investire*», що в прямому розумінні означає вкладати, або «*investio*» — одягаю.

Поняття «інвестиції» увійшло в економічну літературу в країнах Східної Європи, охоплюючи країни пострадянського режиму, з початком реформування економіки цих держав. Раніше поняття інвестицій трактувалося як сукупність витрат, які реалізуються у формі довгострокових вкладень капіталу в галузі народного господарства (виробничі фонди), тобто інвестиції ототожнювалися з поняттям «капітальні вкладення». На нашу думку, таке трактування є не зовсім коректним, оскільки зведення інвестицій лише до вкладень у фінансові активи є необґрунтованим. Інвестиції, по суті, можуть здійснюватися як у фінансові, так і реальні активи. Термін «капітальні вкладення» є набагато вужчий за термін «інвестиції».

Звідси відповідно й термін «інвестиції» в Україні почали вживати із започаткуванням ринкових взаємовідносин. Свідченням цього є те, що навіть у словниках економічного характеру того періоду відсутній цей термін. Водночас всюди послуговуються терміном «капітальні вкладення».

У широкому розумінні інвестиції становлять вкладення капіталу з метою його збільшення в майбутньому. При цьому зростання капіталу повинно бути достатнім для того, щоб компенсувати інвестору відмову від використання ним наявних коштів на споживання ним у поточному періоді, одержати винагороду за ризик поповнити втрати від інфляції в майбутньому періоді [2, с. 16]. Інвестиції — це те, що відкладається на завтра з метою ефективнішого споживання в майбутньому. Одну їх частину становлять споживчі блага, які не використовуються в поточному періоді, вони відкладаються для збільшення запасів, іншу — ресурси, які спрямовуються на розширення виробництва.

Відомі американські економісти Дж. Сакс та О. Пивоварський вважають, що «інвестиції виступають видатками на придбання будівель, житла та обладнання, котрі з часом мають забезпечити збільшення виробничої потужності економіки держави». Науковці вказують на те, що «за умов заощадження суспільством частини свого поточного доходу, виникає

можливість замість споживання інвестувати частину виробництва» [3, с. 291].

За визначенням французького економіста П. Массе: «Інвестиції — це акт обміну сьогодишнього задоволення потреби на очікування задоволення її в майбутньому за допомогою інвестиційних благ» [2, с. 17].

Науковець А. Бидик досліджує інвестиції з двох позицій — фінансової і економічної. З економічної позиції інвестиції — це витрати на створення, розширення, реконструкцію і технічне переозброєння основного капіталу, а також пов'язані з цим зміни оборотного капіталу, що залежать від витрат на основний капітал. З погляду фінансового менеджменту, інвестиції — це всі активи, вкладені в господарську діяльність з метою одержання доходу [4, с. 68–71].

М. Крупка вважає, що, залежно від об'єкта вкладення, інвестиції мають різний характер. Науковець зазначає, що «зокрема те, що є інвестиціями для окремої людини, не буде ними для економіки загалом» [5, с. 22]. Проте відповідно до макроекономічного підходу інвестиції складаються із трьох частин: виробничі інвестиції, або інвестиції в основний капітал, інвестиції в житлове будівництво та інвестиції в запаси, і неодмінно створюють новий капітал.

Як зазначає О. Ульянченко, «інвестиції є більш ширшою економічною категорією, ніж просто довгострокові капіталовкладення, тому що вони можуть виявлятися у різних формах: фінансовій, реальній, інноваційній, інтелектуальній. На відміну від простих капіталовкладень, інвестиції впроваджуються у певні проекти, індикатором ефективності яких є відсотки, дохід, дивіденди, прибуток, соціальний, економічний, інноваційний та екологічний ефекти» [6]. Можна дійти проміжного висновку, що саме визначення ключової характеристики для інвестицій є одним із головних складників для великої кількості наукових трактувань їх сутності.

Однією з найпоширеніших класифікацій є розподіл інвестиційна внутрішні та зовнішні (іноземні).

Кожен дослідник до категорії «іноземні інвестиції» підходить з різними класифікаційними критеріями. Н. Татаренко та А. Поручник класифікують за регіональною ознакою, Р. Тринько та Н. Біляк — за формою власності інвестиційних ресурсів.

Іноземні інвестиції для державної економіки є доволі значущими, тому що вони виступають як джерело капіталовкладень, і доволі часто — у формі новітніх засобів виробництва. Як зазначає А. Демченко, «інвестиції залучають, знайомлять підприємців відповідної держави з передовим господарським досвідом, сприяють підвищенню добробуту населення, збільшенню продуктивності праці та поширенню інновацій» [7, с. 14].

Категорія «іноземні інвестиції» у науковій літературі також потрапляє під класифікацію. Проте найчастіше розрізняють дві основні форми іноземних інвестицій:

- прями іноземні інвестиції;
- портфельні іноземні інвестиції.

За характером використання, вважає Т. Мацибора, іноземні інвестиції можуть бути виробничі (підприємницькі) та фінансові (позикові).

Виробничі іноземні інвестиції вкладають у виробництво товарів або послуг з метою одержання прибутку. Їх поділяють на портфельні та прямі [8].

Портфельні інвестиції — це вкладення капіталу в цінні папери підприємства, компаній чи інших суб'єктів господарювання, які дають інвестору довгострокове право на отримання доходу без будь-якого контролю над об'єктом фінансування.

Прямі іноземні інвестиції — основні форма експорту приватного капіталу, що забезпечує встановлення ефективного контролю і надає право безпосереднього розпоряджання закордонною компанією. За визначенням МВФ, прямі іноземні інвестиції існують в тому випадку, коли іноземний власник володіє не менше ніж 25 % статутного капіталу акціонерного товариства (відповідно до американського законодавства — не менше ніж 10 %, у країнах європейського співтовариства — 20–23 %, у Канаді, Австралії та Новій Зеландії — 50 %) [9]. В Україні до прямих іноземних інвестицій належать інвестиції, частка яких у статутному капіталі становить не менше ніж 20 %.

Справедливо стверджують Р. Тринько та Н. Біляк, що іноземні інвестиції сприяють підвищенню добробуту населення, зростанню продуктивності праці та поширенню інновацій, тобто виступають каталізатором прискореного соціального та економічного розвитку будь-якої держави [10].

Україна може вийти з кризового стану насамперед за рахунок власних сил і коштів. Проте інтенсивний перехід до конкурентоспроможної моделі національної економіки спричинює потребу зі світовою системою господарювання, в якій іноземні інвестиції є важливим економічним важелем.

Значний обсяг іноземних інвестицій є позитивним чинником розвитку економіки чи будь-якої галузі, оскільки виступає одним із головних каналів передачі технічних, технологічних та організаційних інновацій, спрямованих на підвищення ефективності виробництва.

На нашу думку, варто виокремити позитивні сторони залучення іноземних інвестицій: заповнення в державній економіці іноземними інвестиційними ресурсами певних слабких місць, на які часто не вистачає внутрішнього інвестиційного ресурсу, що водночас створює другу позитивну сторону, яка виражається в можливості надходження разом з іноземними інвестиціями сучасних провідних систем управління та менеджменту технологій, а також інтегрування держави-реципієнта до системи міжнародного інвестиційного руху капіталу. Така інтеграція у зв'язку з відкритістю державної економіки є обов'язковою для повноцінної участі в глобалізаційних процесах світового простору і забезпечення певного рівня впливу й значущості держави в геополітиці.

Асоціація міжнародного права на конгресі в Гельсінкі в 1966 році констатувала, що поняття іноземних інвестицій як юридичної категорії є новим поняттям, яке розкривається під час вирішення комплексу правових проблем, що виникають під час здійснення іноземних капіталовкладень між сторонами інвестиційних правовідносин.

Термін «іноземні інвестиції» знайшов своє закріплення в законодавстві, зазначимо, що поняття «іноземні інвестиції» є похідним від інвестицій; це ці поняття використовуються в низці галузей законодавства, тобто є міжгалузевими. Отже розглянемо законодавчі визначення цих правових дефініцій і їх особливості.

Нормативно-правове забезпечення інвестиційної політики в Україні було розпочате в 1991 р. Законом України «Про інвестиційну діяльність» [11]. Відповідно до ст. 1 Закону, інвестиції — це усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької діяльності та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект. З оцінки представлені законодавчої дефініції можна встановити такі характерні ознаки досліджуваного поняття, зокрема: це майнові і інтелектуальні цінності, вони вкладаються в об'єкти підприємницької діяльності та інші види діяльності (послуги, товари), мають на меті отримання економічного (прибутку) та соціального ефекту. Також Законом було передбачене створення пільгових умов для інвесторів, які функціонують у пріоритетних сферах та державне регулювання інвестиційної діяльності за допомогою податкової, кредитної, амортизаційної, цінової політики, а також державної фінансової підтримки, застосування державного замовлення у сфері капітального будівництва, страховий захист інвестицій.

Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [12] від 16 квітня 1991 р. визначає іноземні інвестиції, як усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними суб'єктами господарської діяльності в Україні, у результаті чого утворюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект. Аналогічне поняття закріплено в Законі України «Про режим іноземного інвестування» [13], який був прийнятий у 19 березня 1996 р. Верховною Радою України, де зазначено, що іноземні інвестиції — цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту.

Іноземні інвестори мають право здійснювати інвестиції в таких формах:

- участь іноземних інвесторів у підприємствах України;
- створення іноземних підприємств, які повністю належать іноземним інвесторам;
- придбання діючих підприємств;
- придбання рухомого та нерухомого майна (земельні ділянки, будинки, обладнання; транспорт).

Варто зауважити, що за основними положеннями цього Закону виникає два складні моменти: базовий нормативно-правовий акт в галузі залучення іноземних інвестицій не визначає тих галузей вітчизняної економіки або секторів інвестиційної діяльності, де є потреба в іноземних інвестиціях, характеристика їх інвестиційної привабливості, тобто те, що б могло виступати орієнтиром для іноземного інвестора. Другий складний момент полягає в дискримінації вітчизняних інвесторів та наданні пере-

ваги іноземним, що може бути поштовхом у відпливі національного інвестиційного капіталу за кордон.

Проте деякі важливі питання залучення іноземних інвестицій регулюються не лише зазначеним базовим законодавством, але й податковим, валютним, банківським, фінансовим, митним і земельним законодавством, правовими актами про приватизацію, підприємництво, інноваційну діяльність, цінні папери та фондовий ринок, концесії тощо. До такого законодавства слід віднести положення про інвестування Податкового, Господарського, Цивільного, Земельного кодексів та законів України «Про інноваційну діяльність», «Про фінансовий лізинг», «Про концесії», «Про угоди про розподіл продукції», «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», «Про господарські товариства», «Про акціонерні товариства», «Про холдингові компанії в Україні», «Про стимулювання розвитку регіонів», «Про транс-кордонне співробітництво» тощо.

Значну частину законодавства, що регулює інвестиційну діяльність, становлять міжнародні правові акти, учасником яких є Україна: багатосторонні міжнародні угоди, конвенції, які спрямовані як на захист іноземних інвестицій, так і на врегулювання інших питань. Серед міжнародного законодавства слід виділити:

— Конвенцію про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами від 18 травня 1965 р., яку було ратифіковано у березні 2000 року, що надало іноземним інвесторам можливість захищати свої права в Міжнародному центрі з врегулювання інвестиційних спорів у Вашингтоні (США);

— Сеульською конвенцією про заснування *Multilateral Investment Guarantee Agency* від 11 жовтня 1985 р., яка фактично запровадила міжнародну систему страхування іноземних інвестицій від політичних ризиків;

— у межах СНД укладено багатосторонню Угоду про співробітництво у галузі інвестиційної діяльності (1993);

— Конвенція про захист прав інвестора (1997), ст. 1 Протоколу № 1 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод закріплює, що кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном, ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше, як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Головним механізмом держави у сфері управління інвестиційною діяльністю є формування нормативно-правового забезпечення, важливість якого зумовлена нормуванням питань інвестиційної діяльності на всіх рівнях управління та зміцненням інституційного впливу з питань залучення інвестицій.

Органами державного управління іноземними інвестиціями на макrorівні виступають Президент України як глава держави і вищий орган виконавчої влади — Кабінет Міністрів України. Функції з управління іноземними інвестиціями в Україні розподілені між кількома центральними органами виконавчої влади. До їх складу входять органи як функ-

ціональної, так і галузевої компетенції: Кабінет Міністрів України (валютно-кредитний комітет, відділ іноземних інвестицій і вільних економічних зон), Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції, Міністерство закордонних справ України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство фінансів України, Українська державна кредитно-інвестиційна компанія, Фонд державного майна України, Державний митний комітет і Головна державна податкова інспекція України тощо. Рішення вказаних вище органів влади обов'язкові для центральних і місцевих органів державної виконавчої влади.

Інвестиційна діяльність залежить не лише від показників економічного розвитку, але і від показників розвитку відповідних елементів громадянського суспільства. Показник обсягу залучених органом влади інвестицій став основним критерієм, що дає оцінку ефективності діяльності влади в напрямі інвестування.

Перед органами публічного влади на загальнодержавному рівні постає завдання, що полягає у скороченні надмірного розмежування показників інвестиційної діяльності за певними територіальними одиницями через реформування нормативно-правової бази.

В основному в Україні використовуються ті ж самі інструменти державного регулювання іноземного інвестування, що й у більшості зарубіжних країн. Головним чином, це — надання інвесторам податкових та митних пільг, дотацій, субсидій та субвенцій, застосування норм пришвидшеної амортизації, використання механізму державно-приватного партнерства, необхідність проведення експертизи інвестиційних проєктів, визначення умов користування природними ресурсами, надання державних і місцевих гарантій з метою забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єкта господарювання, ліцензування деяких видів господарської діяльності, встановлення у деяких випадках державних фіксованих та регульованих цін і тарифів, надання кредитів на пільгових умовах тощо.

Залучення іноземних інвестицій має важливе значення для економіки України та є запорукою її успішного розвитку як незалежної, демократичної, соціальної та правової держави. Основною складовою механізму створення інвестиційної привабливості, захисту іноземного інвестора, можливості здійснення інвестиційної діяльності є належне нормативно-правове регулювання відповідного кола суспільних відносин. Нормативно-правова база регулювання іноземного інвестування в Україні є дуже складною, багаторівневою і бюрократизованою, що в умовах високого рівня корупції створює ризики для ефективного розвитку інвестиційної діяльності, тому необхідно підвищувати ефективність правового регулювання іноземного інвестування, що призведе до зростання добробуту держави, забезпечить сприятливі умови та державні гарантії, які передбачатимуть встановлення відповідних організаційно-правових норм інвестування.

Список використаних джерел

1. *Прадід Ю. Ф.* Вступ до юридичної лінгвістики / за ред. О. Н. Ярмиша. Сімферополь : Доля, 2002. 104 с.
2. *Мочерний С. В.* Основи економічної теорії. Тернопіль : Тарнекс, 1993. 676 с.
3. *Сакс Дж.* Економіка перехідного періоду: уроки для України / пер. з англ. О. Пивоварський. Київ : Основи, 1996. 345 с.
4. *Бидик А. Г.* Основні методичні аспекти оцінки інноваційних інвестицій. *Економіка АПК*. 2007. № 4. С. 6–71.
5. *Крупка М. І.* Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України. Львів : Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2001. 608 с.
6. *Ульянченко О. В.* Інвестиційний процес і його складові елементи. *Ефективна економіка*. 2010. № 11. URL : <https://bit.ly/2RsUF5o>.
7. Про затвердження переліку інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2015 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.07.2015 р. № 776-р. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL : <https://bit.ly/3hvHR94>.
8. *Мацибора Т. В.* Іноземні інвестиції в АПК України. Київ : ННЦ ІАЕ, 2008. 186 с.
9. *Данілов О. Д., Чумаченко А. Г.* Інвестування. Ірпінь, 2001. 377 с.
10. *Тринько Р. І., Біляк Н. І.* Діагностика інвестиційних процесів в аграрній сфері: теорія, методика, практика. Львів, 2006. 230 с.
11. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560–ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646.
12. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959–ХІ. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 29. Ст. 377.
13. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19.03.1996 р. № 93/96–ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 19. Ст. 80.
14. Прямі інвестиції (акціонерний капітал) в економіці України/з України: за країнами світу; країнами ЄС; видами економічної діяльності; по регіонах (за періоди з початку року, щоквартально). *Державна служба статистики України*. URL : <https://bit.ly/2RsueNa>.

Надійшла до редакції 01.02.2020

Roman HRYTSKO

Danylo Haltsky Lviv National Medical University

Halyna HRYNYSHYN

Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv

Current Problems of State Regulation of Foreign Investment into Ukraine: Economic and Legal Aspect

The conditions and main shortcomings of state regulation of foreign investments are studied. The importance of attracting foreign investment for the successful development of Ukraine as an independent, democratic, social and legal state is substantiated.

The categorical apparatus of the terms «investments» and «foreign investments» from the point of view of economy and law is revealed. The existing classification of investments is considered, modern forms of foreign investments are characterized.

The assessment of foreign investment inflows in the dynamics and in terms of areas of economic activity is conducted. Ukraine's place in the international rankings is presented, which testifies the improvement of the investment climate and the growth of investment attractiveness of both the country as whole and business entities on their own.

The main national and international legal acts regulating investment activity are described. The bodies of state management of foreign investments at the macro level are identified, instruments of state regulation of foreign investment are systematized (tax and customs benefits, subsidies, dotations and subventions, application of accelerated depreciation, mechanism of public-private partnership, state and local guarantees, licensing of certain economic activities, granting loans on favorable terms, etc.). The thesis is substantiated that the indicators of investment activity (in particular the indicator of the volume of attracted investments) are not only an indicator of economic development of a country or region, but are a criteria that evaluates the effectiveness of government activities in investing.

In order to harmonize the Ukrainian investment legislation, a system of measures has been proposed that will promote structural changes in the investment sphere and stimulate the attraction of foreign investment in the country. Further improvement of legal regulation of foreign investment will increase the welfare of the state, provide favorable conditions and state guarantees, which will provide the establishment of appropriate organizational and legal norms of investment.

Keywords: *investments, foreign investments, capital investments, classification of investments, foreign direct investments, portfolio foreign investments, state regulation, instruments of state regulation of foreign investment inflows.*